

απόψεις

Η μεταφορά επιχειρηματικής δραστηριότητας και φορολογικής κατοικίας από την Ελλάδα στην αλλοδαπή

Προ δεκαήμερου, η Ελληνική Εταιρεία Φορολογικού Δικαίου και Δημοσιονομικών Μελετών (ΕΕΦΔ/ΔΜ) συνδιοργάνωσε με τον Σύνδεσμο Ελλήνων Εμπορικόλογων επιστημονική εκδήλωση, με αντικείμενο το φαινόμενο της μεταφοράς επιχειρηματικής δραστηριότητας από την Ελλάδα στην αλλοδαπή.

Τα τελευταία χρόνια της μεγάλης ύφεσης και στο πλαίσιο των ανοιχτών συνόρων παρατηρούνται προσπάθειες μεταφοράς της επιχειρηματικής δραστηριότητας από τη χώρα μας σε άλλες χώρες κυρίως της Ε.Ε. Θα πρέπει να διακρίνουμε τις οικείες προσπάθειες σε περιπτώσεις, όπου πράγματι και για λόγους επιχειρηματικής σκοπιμότητας μεταφέρεται η επιχειρηματική έδρα και σε εκείνες, όπου η μεταφορά λαμβάνει χώρα μόνο για λόγους φοροαποφυγής.

Οι πρώτες είναι οι περιπτώσεις, για τις οποίες υφίσταται σαφώς επιχειρηματικό συμφέρον μεταφοράς είτε με διασυννοριακό μετασχηματισμό εταιρικών σχημάτων, είτε με τη μεταφορά της καταστατικής ή/και πραγματικής έδρας, είτε με την ίδρυση υποκαταστημάτων κ.ο.κ. Οι περιπτώσεις αυτές στοχεύουν στην καλύτερη ανάπτυξη του εξαγωγικού και εξωστρεφούς χαρακτήρα της επιχείρησης, στην καλύτερη δανειοδότησή της, στην ένταξή της σε χρηματιστηριακές αγορές της αλλοδαπής, κ.ά. Οι λόγοι αυτοί συνιστούν επιχειρηματικά βέλτιστες πρακτικές άσκησης παραγωγικής δραστηριότητας και έχουν απολύτως νόμο και ουσία βάσιμο χαρακτήρα. Με συνέπεια, να αναγνωρίζονται από τις διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν τη χώρα και περαιτέρω να μη δημιουργούν φορολογικό ζήτημα, εκτός από την ανοιχτή ακόμη στην Ελλάδα αλλά και σε αρκετά ευρωπαϊκά κράτη συζήτηση για την επιβολή φόρου εξόδου από τη χώρα. Φόρου που κατ' ουσία επιβάλλεται σε αποθεματικοποιημένα και μη φορολογηθέντα κέρδη έως τη στιγμή της εξόδου, δηλαδή κέρδη τα οποία παρήχθησαν στη χώρα και μέχρι τη στιγμή της εξόδου τελούσαν σε φορολογική αναστολή.

Αντίθετα, οι δεύτερες περιπτώσεις δεν αφορούν ούτε συνιστούν αποφάσεις με-

ταφοράς επιχειρηματικής δραστηριότητας, λαμβανόμενες με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση της εταιρικής δραστηριότητας. Αφορούν μόνο στην προσπάθεια κάποιων να δημιουργήσουν μια τεχνητή κατάσταση, με μοναδικό στόχο την φοροδιαφυγή. Χαρακτηριστικό των δευτέρων αυτών περιπτώσεων είναι ότι κατ' ουσία παραμένει η επιχειρηματική δραστηριότητα στη χώρα και με το τέχνασμα της μεταφοράς της εταιρίας στο εξωτερικό, ιδίως σε χώρα της ΕΕ με χαμηλό φορολογικό συντελεστή, αποφεύγεται η καταβολή του φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα. Στην περιπτώσιολογία αυτή εντάσσονται ακόμη και τα εταιρικά σχήματα χωρίς περιεχόμενο, ουσία και πραγματική δραστηριότητα, χωρίς προσωπικό και με μόνο σκοπό τη δια μέσου αυτών διανομή κερδών που έχουν κατ' ουσία παραχθεί στη χώρα ή τη δια μέσου αυτών χρησιμοποίηση πολυτελών αυτοκινήτων στη χώρα, ή τη δια μέσου αυτών χρησιμοποίηση ακινήτων στην Ελλάδα κ.ο.κ.

Στην στρεβλή αυτή κατάσταση, προστίθεται τον τελευταίο καιρό και το φαινόμενο της «μεταφοράς φορολογικής κατοικίας» δεκάδων φυσικών προσώπων, προκειμένου να αποφύγουν τον ελληνικό φόρο εισοδήματος και πρωτίστως το βαρύ φορτίο της εισφοράς αλληλεγγύης. Η «μεταφορά φορολογικής κατοικίας» συνιστά απολύτως νόμιμη διαδικασία, όμως υπό την αναγκαία προϋπόθεση της πραγματικής μεταφοράς κατοικίας του φορολογούμενου, της πραγματικής κατάλυσης των οικογενειακών και λοιπών βιοτικών και οικονομικών του δεσμών με τη χώρα καθώς και της δυνατότητας της απόδειξης, με φορολογικό πιστοποιητικό της αλλοδαπής χώρας ότι εκεί φορολογείται το φυσικό πρόσωπο απεριόριστα και για το παγκόσμιο εισόδημά του.

Για τις δεύτερες περιπτώσεις εικονικής μεταφοράς επιχειρηματικής δραστηριότητας καθώς και εικονικής μεταφοράς φορολογικής κατοικίας, είναι ήδη ενήμερες οι φορολογικές αρχές, ιδίως η ΑΑΔΕ. Και αναμένεται η εξαγγελία ειδικότερων δράσεων, που σκοπό θα έχουν αφενός την κατασταλτική παρέμβαση με ελεγκτικές ενέργειες και αφετέρου τη λήψη προληπτικών μέτρων ώστε να περιοριστεί η εικονική μεταφορά, χωρίς να πληγούν οι κοινοτικές ελευθερίες μετακίνησης ανθρώπων και κεφαλαίων και οι διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας.

Αναμένουμε με ενδιαφέρον την εξέλιξη, υπογραμμίζοντας για μία φορά ακόμη ότι κάθε παρέμβαση θα πρέπει να στοχεύει στην εύρεση της χρυσής τομής μεταξύ της ανάγκης περιορισμού της καταστρατήγησης των διατάξεων με σκοπό τη φοροδιαφυγή και της ανάγκης να παραμείνουν ανοιχτά τα σύνορα της χώρας, ώστε να είναι δυνατή και ευχερής η επιχειρηματική κινητικότητα καθώς και η μετεγκατάσταση φυσικών προσώπων, όπως αυτή προβλέπεται και υποστηρίζεται από τη Συνθήκη της ΕΕ καθώς και από τις επιμέρους ΣΑΔΦ και τις λοιπές διεθνείς Συνθήκες στις οποίες έχει προσχωρήσει η χώρα.

Στο μεσοδιάστημα, ευχόμαστε η ΕΕΦΔ/ΔΜ να συνεχίσει την επιστημονική της δράση, διαπραγματευόμενη επίκαιρα φορολογικά θέματα.

Ασπασία Μάλλιου